

שיעור חמישי:

מטרות:

- חשיבה ראשונית על שאלת טבע האדם.
- היכרות עם מושג המצב הטבעי ועם דילמת האסיר.

מהלך השיעור:

- א. הצגה של דילמת האסיר.
- ב. מתחלקים לזוגות וכל אחד כותב C (שיתוף פעולה) או D (בגידה) ברגע שהמורה אומר (סופרים לאחור). רושמים את התוצאות על הלוח. משחקים עוד תור בזוגות אחרים. ואז עוד תור באותם זוגות. בשלב זה לרוב כבר כולם משחקים D.
- ג. דיון: מה ההיגיון מאחורי המשחק? למה שיחקתם כמו ששיחקתם? ההבדל בין תועלת אישית ומוסר או שיתוף פעולה. האם אתם מכירים מצבים אמיתיים שדומים לדילמת האסיר?
- ד. דיון: מה לדעתכם היה קורה לנו אם היינו מושלכים יחד, כקבוצה, על אי בודד? איך היינו מתנהגים? האם היינו משתפים פעולה? זו הנחה/שאלה מקובלת בתרבות – מ"הישרדות" ועד ספרים: בעל זבוב, אי-בוד.
- ה. לקרוא פרק י"ג של הובס (עמ' 116-113). מה הובס חושב שיקרה? מדוע? שימו לב למחסור ולדמיון לדילמת האסיר שיוצרת הפגיעות של כל אדם.

הרחבה:

אפשר לקרוא ולדון בדיסטופיות ספרותיות מפורסמות אחרות: חוות החיות של אורוול, עולם חדש ומופלא של האקסלי. אפשר לקרוא ולדון בספרי "אי בודד" כמו בעל זבוב של גולדינג (מתאים רק לבני נוער) או אי-בוד של לובה (מתאים לילדים צעירים יותר).

מקורות:

- הובס, תומס. *לוייתן*. תרגום: יוסף אור. ירושלים: מאגנס 1962.
- אורוול, ג'ורג'. *חוות החיות*. תרגום: אברהם יבין. תל-אביב: עם עובד 2010.
- גולדינג, ויליאם. *בעל זבוב*. תרגום: אסתר כספי. תל-אביב: עם עובד 1988.
- הקסלי, אלדוס. *עולם חדש, מופלא*. תרגום: מאיר ויזלטיר. תל אביב: זמורה ביתן 1985.
- לובה, מירה. *אי-בוד*. תרגום: יוספיה סימון. לוד: זמורה-ביתן 2002.
- עזר למורה:** שפירא, חיים *שיחות על תורת המשחקים*. אור יהודה: זמורה ביתן 2008. פרק ה' עמ' 96-114.